



Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Nieuwsbrief Verkiezingen

Gemeenteraadsverkiezingen 2022 nr. 2

22 september 2021

Via deze nieuwsbrief informeert het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) gemeenten over actuele ontwikkelingen rond de organisatie van verkiezingen.

In deze nieuwsbrief

- Vraag of de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 bij de gemeenteraadsverkiezingen 2022 van toepassing is
- Aanmelding voor het experiment centraal tellen

Gemeenteraadsverkiezingen 2022 en herindelingsverkiezingen 2021

Verschillende gemeenten hebben gevraagd of de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 (Twv) van toepassing zal zijn bij de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022. De Twv regelt onder meer het vervroegd stemmen en biedt de basis voor diverse hygiëne- en gezondheidsmaatregelen om verspreiding van covid-19 bij verkiezingen tegen te gaan. De Twv wordt momenteel gewijzigd ten behoeve van de herindelingsverkiezingen van november a.s. (zie ook onder het kopje *Herindelingsverkiezingen 2021*). Het briefstemmen is geschrapt en het aantal volmachten wordt weer teruggebracht naar maximaal 2.

De Twv loopt op 1 januari 2022 af. Het hangt af van de epidemiologische omstandigheden of de Twv zal worden verlengd met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022. Het ministerie van BZK verwacht voor 1 november te kunnen melden of het voornemen bestaat om de Twv wel of niet te verlengen. Wordt de Twv niet verlengd, dan zullen de gemeenteraadsverkiezingen op de reguliere manier worden georganiseerd (dus zonder vervroegd stemmen in het stemlokaal en bijzondere covid-maatregelen).

Wordt de Twv wel verlengd, dan zal naar verwachting bij de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 ook vervroegd stemmen aan de orde zijn. Het zou dan gaan om hetzelfde minimumaantal stemlokalen als waar u bij de Tweede Kamerverkiezing mee te maken had. De commissie Verkiezingen van de NVVB heeft gevraagd om gemeenten in deze nieuwsbrief te verzoeken om, bij de reserveringen die zij maken voor stemlokalen, rekening te houden met deze mogelijkheid.

Herindelingsverkiezingen 2021

Bij de herindelingsverkiezingen van 24 november a.s. zal de Twv in elk geval nog wél van toepassing zijn. Binnenkort zal een wetsvoorstel in werking treden dat de Twv op enkele onderdelen wijzigt, ten behoeve van deze herindelingsverkiezingen. Die wijziging houdt onder meer in dat het briefstemmen voor kiezers van 70 jaar en ouder uit de wet wordt geschrapt, en dat het maximumaantal volmachten per kiezer teruggaat van 3 naar 2. Het vervroegd stemmen blijft bij de komende herindelingsverkiezingen wel in stand. Van belang is daarbij nog te vermelden dat de Tweede Kamer, tegen het advies van de minister van BZK in, een amendement heeft aangenomen, dat erin voorziet dat de stemlokalen op de maandag en dinsdag voorafgaand aan de reguliere dag van stemming, open zijn tot 21:00 uur (in plaats van tot 18:00 uur, zoals was voorgesteld). Het wetsvoorstel staat als hamerstuk op de agenda van de Eerste Kamer voor 28 september 2021 (zie [hier](#) voor meer informatie).

Experiment met centraal tellen

Naar alle waarschijnlijkheid kunnen gemeenten bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 weer meedoen aan het experiment met centraal tellen. Het experiment wordt mogelijk gemaakt door de Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming. Er moet wel een voorbehoud worden gemaakt, omdat deze Tijdelijke experimentenwet afloopt op 31 december 2021. Er is echter een wetsvoorstel in behandeling bij de Tweede Kamer, dat voorziet in verlenging van deze wet met 2 jaren (zie [hier](#) voor meer informatie). Verwacht mag worden dat dit wetsvoorstel vóór 31 december 2021 wordt aangenomen door beide Kamers der Staten-Generaal.

Het experiment houdt in dat de stemmen op een of meer centrale locaties worden geteld, in afwijking van de in de Kieswet geregelde manier van tellen. Bij verkiezingen in voorgaande jaren is in veel gemeenten al ervaring opgedaan met deze manier van tellen.

In een gemeente die meedoet aan een experiment, verrichten de stembureaus na de sluiting van de stemming om 21:00 uur in het stemlokaal alleen een voorlopige telling, uitsluitend op lijstniveau. Op grond daarvan kan op de avond van de stemming een voorlopige uitslag van de verkiezing bekend worden gemaakt. Het stembureau telt op de verkiezingsdag dus niet de op de kandidaten uitgebrachte stemmen. Dat gebeurt de volgende dag op een of meer centrale locaties, tijdens een openbare zitting, door een daarvoor in te stellen gemeentelijk stembureau (GSB). Het GSB, dat kan worden bijgestaan door tellers, stelt van elk stembureau de uitslag vast. Als het GSB er zeker van is dat de telling juist is uitgevoerd, stelt het de uitslag op gemeenteniveau vast. Het GSB maakt een proces-verbaal op en publiceert dat op de website van de gemeente.

Doel van een centrale stemopneming is het telproces betrouwbaarder, transparanter en dus beter controlebaar te maken.

De Tweede Kamer heeft een [wetsvoorstel](#) in behandeling dat deze manier van tellen als optie in de Kieswet vastlegt¹. Dit wetsvoorstel zal echter nog niet in werking treden vóór de komende gemeenteraadsverkiezingen. Tot aan inwerkingtreding van het wetsvoorstel zal centraal tellen mogelijk blijven als experiment.

Vergoeding

Voor gemeenten die meedoen aan het experiment stelt het ministerie van BZK een vergoeding beschikbaar, naar rato van het inwoneraantal (max € 10.000).

Deelname aan het experiment

Als u interesse hebt in deelname aan het experiment, mail dat dan uiterlijk 1 december naar experimentcentraaltellen@minbzk.nl.

Let op: er is altijd een raadsbesluit nodig voor deelname aan het experiment. Dit raadsbesluit moet uiterlijk 31 januari 2022 zijn genomen. Plan dit alstublieft voor zover mogelijk alvast in via de raadsgriffie.

Als u vragen hebt over het experiment, kunt u mailen naar experimentcentraaltellen@minbzk.nl, of bellen met Reinier Fleurke (06-46825962).

Aan- of afmelden voor deze nieuwsbrief?

Kent u een collega voor wie deze nieuwsbrief ook interessant is? Laat hem/haar een mail sturen naar postbus.verkiezingen@minbzk.nl. Wilt u deze nieuwsbrief niet meer krijgen? Stuur ook dan een mail naar postbus.verkiezingen@minbzk.nl.

¹ De andere optie is: de stembureaus verrichten de integrale telling op de avond van de stemming. Een GSB controleert de volgende dag alle processen-verbaal van de stembureaus, en corrigeert eventuele fouten, door de desbetreffende stembescheiden te hertellen.